

MIKES KELEMEN MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM TANTÁRGYVERSENY
2023. április 12–16., országos szakasz
11. osztály, magyar tagozat
A tételek kidolgozására szánt idő 3 óra
I. TÉTEL
45 pont

Az alábbi idézetekből kiindulva írd 2–2,5 oldalas értekező fogalmazást Az útkeresés motívuma – mese és filozófia határán címmel, felhasználva saját olvasmányélményeidet is!

Ilma

*"Sík mezőben hármás út,
Jobbra, balra szertefut,
A középső célra jut."
Csongor úrfi, jó szerencsét.
Csongor:*

*Tévedésnek hármás úta,
Útam itt ez volna hát,
Melyen éltem sugarát
Fölkeresnem Ilma mondta.
A közép a biztos út,
Oh, de melyik nem közép itt?
Melyik az, mely célra jut?
Itt egymásba összefutnak,
Egy csekély ponton nyugosznak,
S mennyi ország, mennyi tenger
Nyúlik végeik között!
Vagy tán vége sincs az útnak,
Végtelenbe téved el,
S rajta az élet úgy vesz el,
Mint mi képet jégre írnak?
Ím, de itt a hármás útvég,
Mint varázskör áll előttem;
A kívánság, a reménység
Int, von, ösztönöz belépnem.*

(Vörtösmarty Mihály: Csongor és Tünde. Részlet)

LUKÁCS felemeli az ujját és mutat Eszter felé. Pszt!...

MAGDOLNA újabb csodálkozással Eszter miatt. Hát Eszter nénémet mi lelte?

LUKÁCS halkán. Bűnbánatot tart. Ismét indul apró mozdulatokkal kifelé.

ESZTER egyszerre felkapja a fejét, és Magdolna felé mérgesen kiáltva. Zárd bé az ajtót!

MAGDOLNA. Hát azt mért zárjam bé?

ESZTER még mérgesebben. Azért, hogy zárd bé! S a kulcsot add ide!

LUKÁCS. No, ne mérgesítsd nénédet, hanem zárd bé. Gyere hamar, s mikor én kimenyek, akkor zárd bé!

ESZTER vészesen felugrik s bezárja az ajtót, a kulcsot kiveszi s csípőre tett kézzel Lukács előtt. Le is út, fel is út!

LUKÁCS felteszi a kalapot s egyenesen a nyitott ablaknak indul. Hejh, szép a fiatal kor: milyen régen nem jártam ablakon!

ESZTER megelőzi s nagy durral beteszi mindkét ablakot, aztán lekapja Lukács fejéről a kalapot, összegyúrja és a kebelébe gyömöszöli, s aztán ismét csípőre tett kézzel. Le is út, fel is út!

(Tamási Áron: Énekes madár. Első felvonás. Részlet)

Volt egy föld, messze ég,
elnyelte már a messzeség,
ismerős volt nagyon,
de lehet, hogy csak gondolom,

hogyan mondjam el neked, amit nem lehet,
mert szó az nincs, csak képzelet...

Vinnélek, jól tudod,
de nem tudod, nem is vállalod,
indulnék, indulnék,
ha egy utat, csak egyet tudhatnék.

(Adamis Anna: Vinnélek, vinnélek. Képzelt riport egy amerikai pop-fesztiválról, dalszöveg. Részlet)

II. TÉTEL

45 pont

Írd meg 2–2,5 oldalban Arany János *Hídavatás* című balladája egy szereplőjének fiktív élettörténetét egy általad választott műfajban (pl. novella, monológ, naplőbejegyzés)!

S amint az óra, csengve, bongva,
Ki vékonyan üt, ki vastagon,
S ő néz a visszás csillagokba:
Kél egy-egy árnyék a habon:
Ősz, gyermek, ifju, hajadon.

Előbb csak a fej nő ki állig,
S körülforog kíváncsian;
Majd az egész termet kiválik
S ujjonganak mindannyian:
„Uj hid! avatni mind! vigan.”

„Jerünk!... ki kezdje? a galamb-pár!”
Fehérben ifju és leány
Ölelkezik s a hídon van már:
„Egymásé a halál után!”
S buknak, - mint egykor igazán.

Taps várja. - „Most a millióson
Van a sor: bátran, öregem!” -
„Ha megszökött minden adósom:
Igy szökni tisztesebb nekem!”
S elsímul a víz tükre lenn.

Hivatlanul is jönnek aztán
A harmadik, a negyedik:
„Én a quaternót elszalasztám!”
„Én a becsületet, - pedig
Viseltem négy évtizedig.”

S kört körre hány a barna hullám,
Amint letűnnek, itt vagy ott.
Jön egy fiú: „Én most tanulám
Az elsőt: pénzem elfogyott:
Nem adtak: ugrom hát nagyot!”

Egy tisztas agg, fehér szakállal,
Lassan a hídra vánszorog:
„Hordozta ez, míg birta vállal,
A létet: mégis nyomorog!” -
Fogadd be, nyílt örvény-torok!

Unalmas arc, félig kifestve -
Egy úri nő lomhán kikel:
„Ah, kínos élet: reggel, estve
Öltözni és vetkezni kell!”
Ezt is hullámok nyelik el.

Nagy zajjal egy dúlt férfi váza
Csörtet fel és vigyorgva mond:
„Enyém a hadvezéri pálca,
Mely megveré Napoleont!”
A többi sugdos: „a bolond!...”

Szurtos fiú ennek nyakába
Hátul röhögve ott terem
S ketten repülnek a Dunába:
„Lábszijjra várt a mesterem:
No, várjon, míg megkérlelem!”

„Én dús vagyok” kiált egy másik
S élvezni többé nem tudom! -”
„Én hű valék a kézfogásig
S elvette Alfréd a hugom!”
Eltűnnek mind, a járt uton.

„Párbajban ezt én így fogadtam:
Menj hát elül, sötét golyó!” -”
„Én a szemérmemet félrehagytam,
És íme, az lőn bosszuló:
Most vőlegényem a folyó. -”

Igy, s már nem egyenkint, - seregben,
Cikázva, némán ugranak,
Mint röpke hal a tengerekben;
Vagy mint csoportos madarak
Föl-fölreppenve, szállanak.

(Arany János: *Hidavatás*. Részlet)

Megjelenés: 10 pont
Összesen: 100 pont